

İŞİMİZ ZAMAN SATMAK 2**(KİMİN GEÇİŞ HAKKI VAR)**

Bir akşam, arkadaşlarla beraber iş sonrası Ortaköy'de bir iki saat oturduk. Daha sonra, saat sekizotuz sıralarında, evime giderken, tek yönlü yolda bir taksi ile karşılaştık. Yol benimdi. İçinde bir müşterisi bulunan taksi, tek yönlü yola ters taraftan girmişti.

Gerek onun, gerekse benim iki araba boyu arkamızda boş yer vardı. Arabalardan herhangi biri iki araba boyu geri giderse, sorun çözülecekti. Köprüde karşılaşmış iki keçi gibi birbirimize baktıktan sonra, taksi şoförü dayanamadı:

- Arabanı geri çek!
- Burası tek yönlü yol ve benim yolum. Senin geri çekmen lazım.
- Uzatma da, geri bas.

Ben arabanın kontağını kapattım, el frenini çektim ve ellerimi göğsümün üzerinde kavuşturarak, hiç bir şey söylemeden beklemeye başladım. Şoför, kabalığını artırmaya başladı. Ben sakin sesle uyardım:

- Bu saatte, senin işin benimkinden daha acele olmalı. Eğer zamanına önem veriyorsan geri git. Yoksa ben burada saatlerce beklerim.
- Ulan, bela mısın be! Ben buranın kaç yıllık şoförüym. Adamı doğduğuna pişman ederim. (ve yazamayacağım bazı ilave sözler)
- Bu söylediklerini yapmakta çok kararlıysan, hemen yolun ucunda bir polis var. Gel beraber gidelim, derdini ona da anlat." diye sakince konuştum.

Taksi şoförü, benim sakin kararlılığımı görünce, söylenerek arabasını geri aldı. Yanından geçerken, o bana küfrediyordu; bense ona:

- Bak bugün yeni bir şey öğrendim" diyordum, "zamanın değerini."

Bu olayı da arkadaşlarıma anlattım. Tıpkı, "Zaman Satmak 1"de olduğu gibi değişik tepkiler aldım. "Taksi şoförüyle uğraşılmaz. Ben olsam hemen geri alırdım" ile başlayıp, "Doğru yönde giden ben olduğum zaman, hayatta geri çekilmezdim. kabalığının cezasını da aynı şekilde verirdim" ile biten geniş yelpazede her şey söylendi.

İçlerinden biri sordu:

- Senin acelen olsaydı ne yapardın?
- İlk önce benim haklı olduğumu söyledim. Ama, adamın inatlaştığını görünce, hemen geri alırdım ki, daha fazla zamanım kaybolmasın.

- Kimin haklı olduğunu, acelesi olmak mı belirliyor?
- Hayır, kimin haklı olduğunu kurallar ve trafik işaretleri belirliyor. Zaman sıkışıklığı, yalnızca kimin taviz vermesi gerektiğini belirliyor.
- Olmaz öyle şey. İnsan ya haklıdır, ya da haksız.

Arkadaşıma, haklı olmak veya olmamak konusunda hiçbir şeyin değişmediğini anlatamadım. Haklılığımı kanıtlamak için geçireceğim zamanın değeri, bu zamanın alternatif kullanımından daha az ise, alternatifte yöneleceğimi; aksi durumda, zaten işim yoksa ve zamanım fazlaysa, bu arada bir taksi şoförüne ders vermenin beni mutlu edeceğini söyledim.

Bir çok kişi için, haklı olmak yeterli nedendi. Oysa, haklı olduğunu karşısındaki de biliyordur. Demek ki önemli olan, ona kabul ettirdiğini bilmenin değeri söz konusu olmalı. Üstelik bu değer, alternatifinden daha fazla ise anlamlıdır. Yoksa yine zaman boşa harcanmış olur.

Haklı olduğunu karşı tarafa tartışmasız bir şekilde kabul ettirmenin alternatif maliyeti de öğrenilmesi gereken kavramlardan biridir aslında... Bir arkadaşımın şehirlerarası yolda hızla giderken, karşıdan gelen arabaya doğru aniden direksiyonu kırdı. Şoförler arasında "kafa gösterme" denen hareketi yaptı.

Kızgınlıkla haykırdım:

- Ne yapıyorsun?
- Kendi yolundan gitsin.

Bak" dedim, "şehirlerarası yolda giderken çarpışan iki arabadan çıkarılan dört cesetten haklı olan yerine, geçip giden arabadaki hakkı yenilen canlı olmayı her zaman tercih ederim. Üstelik, geçiş hakkı, kesinlikle uğruna can verilecek haklardan biri değildir.

Bir çok olayda, haklı olmak yetmez. Akıllı olmak da gerekir. Aklın en önemli ölçüsü de, alternatif bedeli iyi bilmektir. Üstelik zaman, en önemli bedellerden biridir.